

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

НІМЕЦЬКОМОВНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

підготовки	бакалавра
спеціальності	014 Середня освіта. Мова і література (німецька)
Освітньо-професійної програми	Середня освіта. Німецька мова

Луцьк 2020

Силабус навчальної дисципліни «Німецькомовна література для дітей та юнацтва» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (німецька) , за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька мова».

Розробники: Бондарчук О. Ю., старший викладач кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, Бьом А., асистент кафедри німецької філології.

**Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено
на засіданні кафедри німецької філології
протокол № 5 від 24 листопада 2020 р.,
оновлено та перезатверджено на засіданні кафедри німецької філології
протокол №1 від 27 серпня 2021 р.**

Завідувач кафедри: (Застровська С. О.)

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта. Мова і література (німецька), Середня освіта. Німецька мова. Бакалавр	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання: 3
		Семестр: 6
		Лекції – 32 год. Практичні (семінарські) – 28 год. Консультації – 8 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 52 год. Форма контролю: залік у III семестрі
Мова навчання	<i>німецька</i>	

II. Інформація про викладача

Таблиця 2.

Прізвище, ім'я та по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація
Бондарчук Олена Юріївна	кандидат філологічних наук	немає	старший викладач кафедри німецької філології	тел. +380 332 72 16 36 Bondarchuk.Olena@vnu.edu.ua

Дні занять згідно з [розкладом](#)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Німецькомовна література для дітей та юнацтва» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (німецька), за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька мова». Запропонований курс вивчається у шостому семестрі та входить до переліку вибіркових дисциплін на третьому курсі.

Предметом вивчення курсу є різні жанри німецькомовної літератури для дітей та юнацтва (казки, вірші, оповідання, романи тощо), які охоплюють різні історичні літературні періоди (від класики до сучасності), їхні структурні та стилістичні особливості.

Пререквізити курсу передбачають володіння німецькою мовою на рівні B1-B2 та базовими знаннями з зарубіжної літератури. До **постреквізитів курсу** відносимо розвиток компетентностей із таких дисциплін: «Література німецькомовних країн», «Основна іноземна мова», «Країнознавство», «Лінгвокраїнознавство», «Стилістика», «Лексикологія» тощо.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою курсу «Німецькомовна література для дітей та юнацтва» є поглиблення знань студентів із літературознавства та набуття нових компетентностей. Відповідно до цього завдання курсу полягають у формуванні літературної компетентності та здатності аналізувати художні твори, критично осмислювати їхній зміст та інтерпретувати їх; дидактизувати твори німецькомовної літератури дітей та юнацтва для використання на уроках німецької мови; правильно підбирати книги для роботи на уроці; формувати читацьку культуру учнів; підвищити свою міжкультурну компетентність та розвивати її у дітей та підлітків.

2. Результати навчання (компетентності).

Навчальний матеріал курсу спрямований на формування таких компетентностей:

- Здатність до вираження національної культурної ідентичності, виявлення поваги до багатоманітності й мультикультурності у суспільстві;
- Здатність до збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.
- Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у практичних ситуаціях, використовуючи інформацію з різних джерел.
- Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті.
- Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу, а також критичного осмислення прочитаних літературних творів, їхньої інтерпретації.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про німецьку мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і регістрах спілкування;
- Здатність послуговуватися в професійній діяльності знаннями про історико-культурні особливості німецькомовних країн, основні періоди розвитку німецькомовної літератури;

- Здатність до врахування рівня володіння мовою, вікового розвитку здобувачів освіти та їхніх інтересів при виборі методик і технологій навчання і виховання;
- Здатність до формування власної читацької культури та культури здобувачів освіти, обізнаності з колом дитячої та юнацької літератури, їхньої промоції серед читачів.
- Здатність до впровадження сучасних навчальних технологій та інноваційних підходів у використанні літератури на заняттях із іноземної мови.

3. Структура навчальної дисципліни.

Опрацювання змістових модулів курсу передбачає активну участь студентів на лекціях та практичних заняттях. Самостійна робота є складовою частиною змістових модулів та передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу для підготовки до практичних занять. Консультації викладача дають змогу студенту отримати підтримку, якщо виникають труднощі в опрацюванні матеріалу або є необхідність відпрацювання пропущених занять. Консультації відбуваються на кафедрі німецької філології та в умовах карантину через електронну пошту або один із месенджерів.

Таблиця 3.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. поб.	Конс.	*Форма конгр. / Бали
Змістовий модуль 1. Einstieg in Thema. Überblick der Kinder- und Jugendliteratur von Klassikern bis zur Gegenwart.						
Тема 1. Überblick Kinderlitartur. Von Klassikern zur Gegenwart		4	2	7	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 2. Überblick Jugendlitatur. Von Klassikern zur Gegenwart		4	2	6	1	ДС+СЗ+Д / 5
Всього за модулем	27	8	4	13	2	
Змістовий модуль 2. Kinderliteratur. Genres und Besonderheiten						
Тема 3. Märchen		4	4	7	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 4. Lyrik		4	2	6	1	ДС+СЗ+Д / 5
Всього за модулем	29	8	6	13	2	
Змістовий модуль 3. Jugendliteratur.						
Тема 5. Erzählunge für Kinder und Jugendliche.		4	4	7	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 6. Romane. Gattung in der Jugendliteratur.		4	4	6	1	ДС+СЗ+Д / 5
Всього за модулем	31	8	8	13	2	
Змістовий модуль 4. Neue Erzählformen						
Тема 7. Komiks, Saga-Roman, neue Erzählformen		4	4	7	1	ДС+СЗ+Д / 5

Тема 8. Phantastik.		4	6	6	1	ДС+СЗ+Д / 5
Всього за модулем	33	8	10	13	2	
Усього годин / Балів	120	32	28	52	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, Р – реферат, есе.

IV. Політика оцінювання

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється за п'ятибальною системою та включає оцінювання роботи студентів під час аудиторних занять за усні та письмові відповіді, написання різних видів завдань, за участь у дискусіях і обговореннях. Всього за поточне та підсумкове оцінювання студенти можуть отримати 100 балів, максимальна кількість балів обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів), при цьому середній бал множимо на коефіцієнт 8.

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях, написання письмових робіт і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу курсу;

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з курсу;

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з курсу;

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу з курсу.

Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо студент не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Політика щодо академічної мобільності. Невід’ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про реалізацію права на академічну мобільність ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу студента над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність), він може здати семінар викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік. В кінці кожного змістового модулю передбачено невеликий контроль здобутих знань. Кожен модуль оцінюється в 15 балів, що в сумі становить 60 балів.

Якщо студент за результатами поточного та підсумкового оцінювання отримує не менше 75 балів, то ці бали можуть бути зараховані як оцінка з курсу і залік в такому випадку не складається.

Якщо студент бажає покращити результат, то бали за модульний контроль анулюються, а залік оцінюється в 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Абросимова О. В. Зі світу німецьких казок та легенд : навчально-

методичний посібник з домашнього читання для студентів факультету іноземних мов. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 86 с.

2. Баран У. Комунікація у літературі для дітей та юнацтва. Рукопис дисертації Гнідець У.С. «Специфіка комунікації у літературі для дітей та юнацтва (на матеріалі сучасної німецькомовної прози)» на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.04 – література зарубіжних країн. – Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Сімферополь, 2008. Львів: Уляна Баран. Центр дослідження літератури для дітей та юнацтва, 2016. 234 с.

3. Баран У. Підліткова література: український стрибок та європейський стандарт, 1.12.2015. URL: <http://litakcent.com/2015/12/01/pidlitkova-literatura-ukrajinskyj-strybok-ta-jevropejskyj-standart/>

4. Бондарчук О. Ю., Пасик Л. А., Рись Л. Ф. Особливості формування міжкультурної компетентності на заняттях із німецької мови. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. Том 1. с. 190 – 196. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-1-30>.

5. Гнідець У. Концептуалізація розуміння сучасної літератури для дітей та юнацтва в світлі наукової критики URL: <https://chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/46>.

6. Гнідець У. С. Провідні тенденції розвитку сучасної німецькомовної літератури для дітей та юнацтва. // Мова і культура. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2008. Вип. 10. Т. IX (109). С. 236-242.

7. Качак Т. Б. , Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей. Підручник. К.: Академвидав, 2014. 446 с.

8. Німецька література. URL: https://znaimo.com.ua/%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0

9. Сто німецьких книг. URL: https://www.irf.ua/zbirnik_materialiv_za_pidsumkami_proektu_100_nimetskikh_knig/files/ukr/programs/irf/100bucher.pdf

10. Цьорер Марлене. Дитяча та юнацька книга з чіткою позицією. URL: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/m/kul/mag/21575681.html>

11. Deutsche Literaturgeschichte. [Wolfgang Beutin, Matthias Beilein, Klaus Ehlert et al.] Springer-Verlag, 2013. 789 S.

12. Weinkauff, Gina, von Glasenapp, Gabrielle. Kinder- und Jugendliteratur. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=h-pEDwAAQBAJ&pg=PA136&dq=5.%09G%C3%BCnter+Lange.+Kinder-+und+Jugendliteratur+der+Gegenwart.+Ein+Handbuch.+Schneider,+Hohengehren+2011.&hl=uk&sa=X&ved=2ahUKEwiFjNzP7dPyAhUBNOwKHTdXAgAQ6AE>

wAXoECAcQAg#v=onepage&q=5.%09G%C3%BCnter%20Lange.%20Kinder-
%20und%20Jugendliteratur%20der%20Gegenwart.%20Ein%20Handbuch.%20Sc
hneider%2C%20Hohengehren%202011.&f=false

13. Günter Lange. Kinder- und Jugendliteratur der Gegenwart. Ein Handbuch. Schneider, Hohengehren 2011.

14. Kinder- und Jugendliteratur. URL:
[https://www.rossipotti.de/inhalt/literaturlexikon/sachbegriffe/kinder_und_jugendlit
eratur.html](https://www.rossipotti.de/inhalt/literaturlexikon/sachbegriffe/kinder_und_jugendliteratur.html)

15. Rauch, Marja. Jugendliteratur der Gegenwart: Grundlagen, Methoden, Unterrichtsvorschläge. 2012. 268 S.

16. Roderick Cave, Sara Ayad. Die Geschichte des Kinderbuches in 100 Büchern. Gerstenberg, Hildesheim 2017

Список рекомендованої художньої літератури

Kinderliteratur

17. Guggenmos Josef. Was denkt die Maus am Donnerstag? 121 Gedichte für Kinder mit einem Nachwort. Neuausgabe, 13. Auflage 2018.

18. Grimm, Jakob und Wilhelm. Hausmärchen.

19. Hoffmann, E. T. A. Nussknacker und Mausekönig . Freeditorial. 46 S.

20. Hoffmann, Heinrich . Der Struwelpeter.

21. Janosch. Oh, wie schön ist Panama

22. Busch, Wilhelm. Max und Moritz. Gondrom Verlag 1995. 24 S.

23. Heine, Heinrich. Lorelei

24. Schiller, Friedrich. Wilhelm Tell. Freeditorial.126 S.

Jugendliteratur

25. Frank, Anne. Tagebuch. Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuchverlag 1992.

26. Härtling, Peter. Ben liebt Anna. Beltz&Gelzberg, 1997. 93 S.

27. Härtling, Peter. Paul, das Hauskind, ER 2011. 71 S.

28. Kästner, Erich Das doppelte Lottchen ab 9 Jahre

29. Lieske Daniel. The wormworldsaga. URL: <https://wormworldsaga.com/>

30. Nöstlinger, Christine. Wir pfeifen auf den Gurkenkönig ab 10 Jahre

31. Ende, Michael. Momo.

32. Fuchs, Kirsten. Mädchenmeute. Rowohlt, Berlin, 2017. 463 S.

33. Funke, Cornelia. Tintenherz. Cecilie Dressler Verlag, Hamburg, 2003. 573 S.

34. Gier. Kerstin. Edelstein-Trilogie, Arena, 2016.

35. Preußler, Otfried. Die kleine Hexe. K. Thienemannsverlag Stuttgart. 66 S.